

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

3. základní škola, Rakovník, Okružní 2331

Okružní 2331, 269 01 Rakovník

Identifikátor školy: 600 055 841

Termín konání inspekce: 6. až 12. leden 2004

Čj.:	b2-1002/04-5080
Signatura:	ob6cx108

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a fyzika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacího programu v kalendářním roce 2003.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3. základní škola v Rakovníku je velkou městskou školou s kapacitou 1000 žáků. Pracuje v podmínkách právní subjektivity jako příspěvková organizace. Jejím zřizovatelem je město Rakovník se sídlem na adrese Husovo náměstí 27, 269 01 Rakovník. Podle stavu ke 30. září 2003 ji navštěvuje celkem 812 žáků z města i z blízkých obcí. Škola má v současné době 32 tříd. Jejími součástmi jsou školní družina, která má v tomto školním roce šest oddělení a jedno oddělení školního klubu a dále školní jídelna s kapacitou 1000 jídel.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zajištění výuky sledovaných předmětů má celkově velmi dobrou úroveň. Ředitel školy má předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku matematiky a zeměpisu na základní škole a vyučuje matematice v osmém ročníku. Výuku matematiky a českého jazyka na prvním stupni zajišťuje celkem patnáct učitelek. Všechny splňují kvalifikační požadavky, stejně jako učitelé českého jazyka v šestém až devátém ročníku. Délka pedagogické praxe vyučujících českého jazyka na druhém stupni je rozdílná, nejkratší činí tři roky, nejdelší 37 let. Výuku matematiky na druhém stupni školy zajišťuje celkem sedm odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících se střední, nebo delší dobou pedagogické praxe (nejméně 14 let, nejvíce 38 let). Dvě učitelky matematiky jsou již v důchodovém věku. Výuku anglického jazyka na prvním stupni zajišťují čtyři učitelky, z nichž dvě současně vyučují předmětu na druhém stupni. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuku anglického jazyka na druhém stupni zajišťují dvě zkušené učitelky s kvalifikací pro předmět a jedna vyučující, která dosud neukončila studium angličtiny na pedagogické fakultě. Ve třídách s rozšířenou výukou angličtiny se vyučuje plně kvalifikovaně. Personální zajištění výuky předmětu má nadprůměrnou úroveň. Personální obsazení hodin fyziky má spíše průměrnou úroveň. V osmých a devátých třídách vyučuje učitel s příslušnou kvalifikací pro předmět, který má 15 roků pedagogické praxe. Vyučující fyziky v sedmých třídách má kvalifikaci pro výuku příbuzných přírodovědných předmětů a obdobnou délku praxe. Krátkou pedagogickou praxi a odbornost pro výuku informatiky a polytechnických předmětů má vyučující fyziky v šestých třídách. Výchovný poradce absolvoval příslušné kvalifikační studium, které ještě doplnil kvalifikačním studiem předmětu

Volba povolání a dalšími odbornými kurzy. Funkcí protidrogového preventisty je pověřena vyučující druhého stupně školy, která také absolvovala příslušné školení. Přidělení předmětů a funkce výchovného poradce odpovídá potřebám školy a je z hlediska možností optimální.

Organizace školy je jasná a funkční. Vyplývá z organizačního řádu, řádu školy, pracovních smluv, směrnic a dalších vnitřních dokumentů. Provoz všech součástí je řádně zajištěn. Pravomoci jsou delegovány. Kromě zástupkyň ředitele se na řízení podílí vedoucí vychovatelka školní družiny a klubu, vedoucí školní jídelny a školník. Hlavním poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se schází ve stanovených termínech. Přenos informací uvnitř školy je bezproblémový. Kromě jednání pedagogické rady jsou týdně svolávány porady vedení a následné pracovní porady. Zveřejňovány jsou dlouhodobé i týdenní plány práce školy. Aktuální informace jsou předávány bez prodlení pomocí oběžníků, školním rozhlasem, na nástěnkách ve sborovně či přímým jednáním s jednotlivými zaměstnanci, kteří mají možnost kdykoliv vznášet podněty. Žákovský poradní orgán byl sice ustanoven, jeho činnost však v současné době neprobíhá. Svoje připomínky k činnosti školy mohou nyní žáci vznášet alespoň pomocí schránky důvěry. Zřízeny jsou též metodické orgány. Na prvním stupni je metodické sdružení členěno podle jednotlivých ročníků, na druhém stupni jsou ustanoveny předmětové komise (např. předmětová komise cizích jazyků, jejíž činnosti se zúčastňují i vyučující angličtiny z prvního stupně, předmětová komise českého jazyka, matematiky, fyziky a další). Ze zápisů a rozhovorů s vyučujícími vyplývá, že se činnost těchto orgánů orientuje převážně na organizační a materiální problematiku. Diskutován bývá výběr učebních textů a časopisů, plánování učiva, obsazování soutěží, možnosti zájezdů apod. Volba metod a forem práce je ponechávána většinou na zkušenostech a přístupu jednotlivých vyučujících. Systematický vliv na uplatňování činnostních metod učení a dalších forem práce vyučujících chybí.

Způsob vedení provozních zaměstnanců vyhovuje potřebám školy a je zcela účinný. Ve vedení pedagogických pracovníků jsou patrné některé rezervy. Začínajícím vyučujícím je vždy ustanoven uvádějící učitel. Vyučujícím s krátkou praxí nebo s chybějící aprobační poskytnutí zkušenosti kolegové určitý patronát. Jednou z forem uvádění je také možnost náslechu v hodinách. Účinnost této pomoci má rozdílný vliv zejména na styl práce v hodinách, často závisí na osobním přístupu uváděných učitelů. Také vliv kontrolní a hospitační činnosti na práci učitelů je různý. Frekvence hospitační je postačující, výstupy z nich nepostrádají přiměřenou náročnost, zobecněné závěry se objevují v jednáních pedagogických či pracovních porad a přijímána jsou i zásadní opatření. Přesto je účinnost kontroly v některých případech nižší a podle inspekčních zjištění kontrola ne vždy dostatečně ovlivňuje styl práce některých učitelů. Vedení si také uvědomuje personální situaci ve škole, kde se část vyučujících blíží důchodovému věku, předběžně inzeruje v tisku, spolupracuje s pedagogickými fakultami a snaží se již nyní připravit podmínky pro plynulou obměnu části sboru. Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou čerpány účelně, pravidelně jsou také navyšovány z mimorozpočtových zdrojů. Výběr akcí odpovídá potřebám školy a dostupné nabídce. I zde jsou však patrné individuální rozdíly v zájmu jednotlivých vyučujících o zvyšování své odbornosti. Školení počítačové gramotnosti v rámci SIPVZ absolvovalo celkem 29 učitelů školy (13 učitelů úroveň Z, 16 učitelů úroveň P). Část z nich využívá výpočetní techniku při výchovně-vzdělávací práci a při administrativní činnosti.

Cyklické hodnocení práce zaměstnanců se běžně neprovádí. K hodnocení přistupuje vedení příležitostně, například při individuálních rozhovorech, v závěru hospitační a kontrolní činnosti.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí v rozlehlém moderním objektu členěném do několika pavilonů. Poskytuje celkově velmi dobré podmínky pro činnost všech součástí v příjemném a esteticky podnětném prostředí. Kromě kmenových tříd prvního a druhého stupně jsou zde odborné učebny pro řadu předmětů a příslušné kabinety, dvě počítačové pracovny, informační centrum, knihovna, tři školní dílny, cvičná kuchyňka, místnosti školní družiny a klubu, školní kuchyně se dvěma jídelnami a další zařízení. V upraveném venkovním areálu jsou hřiště s antukovým či asfaltovým povrchem, rekreační prostory pro školní družinu a školní pozemek se skleníky pro výuku pěstičství. Podle potřeby může škola využívat také blízké hřiště jiného subjektu.

Zařízení a vybavení kmenových učeben na prvním stupni je z estetického hlediska a z hlediska podnětnosti pro výuku sledovaných předmětů vesměs na velmi dobré úrovni. Nedostatkem je pouze minimální výzdoba k aktualizaci učiva anglického jazyka v jedné čtvrté a v jedné páté třídě, kam učitelky za žáky docházely. Žáci ze tříd s rozšířeným vyučováním jazyků ale navštěvují odborné pracovny anglického jazyka na druhém stupni školy. Nábytek na prvním stupni odpovídá antropometrickým potřebám dětí mladšího školního věku a je postupně obměňován. Instalovány jsou zde nové keramicko-magnetické tabule a několik učeben je vybaveno relaxačními koberci.

Podnětné prostředí je vytvořeno i v některých učebnách druhého stupně. Mnohé třídy jsou vybaveny novým nábytkem jednoho nebo dvou velikostních stupňů, což ne vždy vyhovuje tělesným parametrům všech žáků. Kvalita odborných pracoven sledovaných předmětů je rozdílná. Několik tříd je zařízeno jako polooborné pracovny českého jazyka, zčásti se předmětu vyučuje v učebnách určených i pro další, nejčastěji humanitní předměty, čemuž odpovídá i jejich výzdoba. Ve vybavení těchto pracoven jsou však rezervy, a to zejména v možnosti využití názorných pomůcek. Pro výuku angličtiny jsou na druhém stupni školy zřízeny tři esteticky podnětné odborné pracovny, v potřebné míře vyzdobené materiály aktualizujícími gramatické učivo, konverzační témata i reálie anglofonních zemí. Výuka matematiky na druhém stupni probíhá v šesti dostatečně prostorných polooborných učebnách. Z hlediska podnětnosti pro výuku byla většina z nich dobře vybavena, některé učebny jsou zařízeny ještě pro výuku dalšího předmětu (např. českého jazyka, zeměpisu, občanské výchovy). K dispozici je odborná pracovna fyziky s přilehlým kabinetem, vybavená moderním nábytkem a rozvodem bezpečného elektrického napětí do žákovských stolků. Katedra s přívodem vody umožňuje předvádění demonstračních pokusů. V aktuálním rozvrhu jsou však některé hodiny fyziky zařazeny paralelně, takže část výuky předmětu probíhá také v běžných kmenových třídách, kde je možnost zařazování frontálních praktických činností ztížena.

Pro využívání výpočetní techniky skupinami žáků má škola vytvořeny velmi dobré podmínky. Jsou zde dvě odborné počítačové pracovny, jedna s 20 žákovskými pracovišti, druhá s 12 žákovskými pracovišti (vybudována v rámci akce Internet do škol). V obou učebnách jsou počítače (dále jen PC) propojeny do sítě, připojeny k internetu a jsou v nich k dispozici výukové počítačové programy. Jedna pracovna výpočetní techniky je propojena se studovnou – informačním centrem, kde je umístěn jeden PC připojený na internet. Volný přístup k internetu je žákům umožněn za přítomnosti pedagogického dozoru v odpoledních hodinách, stejně tak je jim k dispozici studovna vybavená odbornými a populárně naučnými publikacemi. Dva PC pro učitele ve sborovně a další tři v jednotlivých kabinetech jsou propojeny do sítě.

Materiálně-technické podmínky pro oblast výchovného poradenství jsou velmi dobré. Výchovný poradce má samostatný kabinet, odborná literatura a veškerá dokumentace výchovného poradenství je uložena u něho, k dispozici má i informační nástěnky na chodbě školy. Obecně závazné právní předpisy, pokyny a směrnice týkající se výchovného poradenství průběžně využívá.

Pro všechny sledované předměty poskytuje škola žákům potřebné učebnice, jejichž fond je průběžně doplňován. K výuce českého jazyka na prvním stupni jsou vedle učebnic k dispozici pracovní sešity. V každé třídě je malá knihovnička s dětskými časopisy, beletrií i odbornou literaturou. Základní jednotnou řadu učebnic českého jazyka pro žáky na druhém stupni mají vyučující možnost doplňovat dalšími tituly. Ucelená řada učebních textů je používána k výuce anglického jazyka na prvním stupni, na druhém stupni pocházejí učební texty angličtiny z různých vydavatelských řad a v některých třídách jsou využívány také učebnice pro jazykové školy. Pro výuku matematiky jsou používány učební texty několika vydavatelství, na druhém stupni doplňované staršími sbírkami úloh. Kromě moderních učebnic fyziky mají žáci sbírky úloh a tabulky, rozšiřujících zdrojů informací a alternativní literatury je v pracovně fyziky k dispozici méně.

Vybavení učebními pomůckami je postačující. Na prvním stupni jsou dva pomůckové kabinety. Většinu pomůcek si učitelky rozdělí na začátku školního roku a umístí je do tříd. Při výuce českého jazyka jsou na prvním stupni používány především různé nástěnné přehledy učiva, kopírované texty, slovníky a příručky. K poslechu literárních útvarů využívají učitelky hlavně svých soukromých fondů, či nabídky žáků. Na druhém stupni jsou využívány pouze alternativní učebnice a kopírované texty. Pouze jedna polooborná učebna byla vyzdobena motivujícími nástěnnými obrazy vytvořenými žáky. Ke všem učebním textům angličtiny jsou pořízeny nahrávky s projevy rodilých mluvčích. Škola je v dostatečné míře vybavena anglickými slovníky, časopisy, přehledy gramatiky, názornými mapami a dalšími materiály. Pro výuku matematiky na prvním stupni jsou v potřebné míře k dispozici nástěnné tabule, počítadla, číselné osy, modely těles, geometrické tvary, sady čísel a další pomůcky. Také pro výuku matematiky na druhém stupni je pomůcek dostatek. Přestože dochází k jejich pravidelnému doplňování a obměně, výrazně převažují starší exempláře. Podle potřeby jsou tyto pomůcky uloženy v učebnách nebo skladovány v kabinetě. Fyzikální sbírky v podstatě umožňují zařazovat do běžné výuky žakovské frontální pokusy a činnosti. Integrovaní žáci jsou vybaveni speciálními pomůckami (speciální cvičebnice, čtecí okénka, měkké a tvrdé kostky, bzučáky). V jedné učebně je k dispozici jeden PC s programem pro dyslektické čtení.

Vybavení školy didaktickou a audiovizuální technikou je na velmi dobré úrovni. K dispozici je především dostatek zvukových přehrávačů, televizorů, videí a několik zpětných projektorů.

Vedení školy při své kontrolní činnosti získává potřebné informace o využívání materiálních prostředků ve výuce. Apel na pravidelné a účinné využívání učebních pomůcek, výpočetní a audiovizuální techniky se objevuje v hospitačních rozborech i v jednáních pedagogické rady a přijata byla i některá personální opatření. Přesto podle hospitačních a inspekčních zjištění zůstávají v oblasti využívání materiálních prostředků ve výuce rezervy a jeho míra často závisí na osobním přístupu jednotlivých vyučujících.

Materiálně-technické zázemí školy je zčásti využíváno širší veřejností. Ve svých prostorách škola umožňuje jinému subjektu vyučovat anglický jazyk, tělocvična je pronajímána některým organizacím, školní jídelna poskytuje služby Pečovatelské službě Rakovník a umožňuje stravování studentům a dalším cizím strážníkům.

Ředitel školy má reálný přehled o stavu materiálních zdrojů a potřebách školy. Podněcuje zaměstnance ke spolupráci, shromažďuje připomínky a stanoví potřebné priority. Nákupy se dějí uváženě vzhledem k reálným možnostem školy, potřebné prostředky bývají mimo jiné navyšovány z mimorozpočtových zdrojů, získávány jsou také sponzorské dary.

Materiální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Třídy III. A, IV. A., V. A., VI. A, VII. A, VIII. A a IX. A se vyučují podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21. Ve všech třídách jsou hodinové dotace vyučovacích předmětů v rozvrzích hodin v souladu s učebními plány vzdělávacího programu. Na druhém stupni jsou učební plány školy zpracovány na celý čtyřletý vzdělávací cyklus. Pro integrované žáky jsou zpracovány individuální vzdělávací plány, které splňují předepsané náležitosti.

Učební plány školy jsou v souladu s učebními plány vzdělávacího programu.

Učební osnovy nejsou v několika dílčích případech zcela respektovány. V rozporu s osnovami matematiky bylo ve školním roce 2002/2003 ve čtvrtém ročníku probíráno učivo pravoúhlý trojúhelník, přímá úměrnost, průměr, trojúhelníková nerovnost, v pátém ročníku aritmetický průměr, poloha dvou kružnic, průměrná rychlost a ve školním roce 2003/2004 ve čtvrtém ročníku učivo pravoúhlý trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, pracujeme s diagramy. V rozporu s učebními osnovami českého jazyka nebylo ve čtyřletém vzdělávacím cyklu ve školních letech 1999 až 2003 v šestém až devátém ročníku třídy C probíráno učivo proslav a diskuse. Povinná dokumentace školy vesměs průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola naplňování učebních osnov probíhá zejména při hospitační činnosti. Částečně se na ní podílejí také metodické orgány, které spolupracují s vyučujícími při sestavování časových tematických plánů učiva a při svých jednáních sledují jejich plnění. Přesto tento systém není zcela účinný.

Vyučování začíná v osm hodin, vyučovací hodiny trvají 45 minut. Po druhé vyučovací hodině je přestávka v trvání 20 minut, ostatní přestávky jsou desetiminutové. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá 65 minut. Rozvrh hodin ve většině případů respektuje psychohygienické a obecné pedagogické zásady. Dílčí nedostatky byly zjištěny v některých třídách v zařazování naukových předmětů s dvouhodinovou dotací na poslední a první pracovní den v týdnu (zeměpis v VI. C a v VII. A, dějepis v VII. C a fyzika v IX. D) a v zařazení českého jazyka, cizího jazyka nebo matematiky na šestou vyučovací hodinu v jednom sledu.

Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje dokument Vnitřní řád školy pro 3. ZŠ Rakovník, který byl projednán s pracovníky školy a se souhlasem pedagogické rady vydán ředitelem školy dne 1. září 2003. Povinnosti pedagogických pracovníků jsou zakotveny ve Vnitřním řádu pro pedagogické pracovníky 3. ZŠ Rakovník. Po obsahové stránce má průměrnou úroveň.

Rodiče jsou informováni pomocí žákovských knížek nebo notýsků a na třídních schůzkách. Přenos informací zajišťuje také rada rodičů. Na veřejnosti se škola prezentuje řadou vystoupení a úspěchy v různých soutěžích. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje předepsané informace. Rada školy není zřízena.

Výchovný poradce vede přehlednou evidenci žáků se specifickými poruchami učení a chování včetně příslušné podkladové dokumentace, sleduje dodržování termínů kontrolních vyšetření těchto žáků v pedagogicko-psychologické poradně. Jeho činnost se řídí zpracovanými dokumenty zvláště pro první a druhý stupeň školy. Při své práci spolupracuje s vychovatelkou školní družiny, která zajišťuje plnění úkolů výchovného poradenství na prvním stupni; zejména péči o děti s SPU, protidrogovou prevenci a prevenci kriminality. Těžiště práce

výchovného poradce na druhém stupni spočívá v profesní orientaci žáků a opět v prevenci sociálně patologických jevů. V této oblasti také průběžně spolupracuje s protidrogovým preventistou školy, který zajišťuje plnění úkolů minimálního preventivního programu. Výsledky výchovného poradenství a protidrogové prevence jsou průběžně vyhodnocovány, do jejich plnění jsou zapojeni i ostatní vyučující; ať už začleňováním vhodných témat do výuky, vedením kroužků, zajišťováním volno časových aktivit pro neorganizované žáky či průběžnou spoluprací s rodiči žáků apod. Škola také spolupracuje s dalšími organizacemi ve městě a spádové oblasti. Po skončení školního roku zpracovává protidrogový preventista i výchovný poradce písemné hodnocení minimálního preventivního programu a plánů výchovného poradenství na obou stupních školy. Ve škole je diagnostikováno 134 žáků s vývojovými poruchami učení. Škola nemá vlastního školního psychologa. Nápravy žáků se specifickými poruchami učení zajišťují dvě učitelky hodinami dyslektického čtení. V některých případech však péče poskytovaná školou nebyla v souladu s podklady k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zpracovanými pedagogicko-psychologickou poradnou, při sledované výuce na prvním i druhém stupni nebyly ve většině zohledňovány diagnostikované poruchy učení, i když vyučující na prvním stupni absolvovaly kurzy zaměřené na specifické poruchy učení. Naopak velmi účinná pomoc je poskytována žákům vyšších ročníků při volbě povolání. Výchovný poradce má zpracovaný vlastní informační list: Časový harmonogram přijímacího řízení pro školní rok 2003-2004, distribuovaný žákům devátého ročníku. Další informace jsou žákům školy průběžně poskytovány formou informačních letáků středních škol, zveřejňováním vhodných odborných článků, při návštěvách úřadu práce, odborné školy, individuálními pohovory s žáky a jejich rodiči.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním stupni

Inspekce v rámci 16 hospitovaných hodin sledovala práci všech učitelek vyučujících český jazyk na prvním stupni, a to jak při jazykovém vyučování, tak i při čtení a literární výchově. Ve všech hospitovaných hodinách byl stanoven vhodný a přiměřený cíl výuky, který byl téměř vždy sdělen učitelem. V některých hodinách cíl žáci zjistili formou křížovky, osobního dopisu či prostřednictvím samostatné práce. Stanovené výukové cíle byly splněny. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly zohledněny pouze ve dvou zhlédnutých hodinách. Probírané učivo plynule navazovalo na předcházející témata.

Český jazyk vyučuje patnáct učitelek s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka byla po věcné a odborné stránce dobře vedena.

Výuka probíhala v příjemných, esteticky vyvážených a účelně vybavených kmenových třídách. V jedné hodině psaní byly funkčně využity nové lavice s nastavitelnou pracovní plochou. Ve většině tříd se nacházel koberec pro relaxační či výukové aktivity žáků. Ve sledovaných hodinách učitelky pracovaly s vhodnými řadami učebnic a pracovních sešitů, žáci měli možnost využívat didaktické tabule – tabule psacího písma, přehledy vyjmenovaných slov, slovních druhů, skloňování podstatných jmen, časování sloves. Audiovizuální technika (radiomagnetofon a zpětný projektor) byla plnohodnotně využita pouze ve třech hodinách. Ve většině hospitovaných hodin děti pracovaly převážně frontálně, v sedmi se objevila skupinová práce, ve čtyřech práce s chybou a analýza chyb, v jedné komunikační kruh. V některých hodinách byl kladen příliš velký důraz na práci s učebnicí nebo pracovním sešitem, v ostatních učitelky využívaly předem připravenou tabuli, kartičky vlastní výroby, nafocený materiál, vhodnou beletrii, odbornou literaturu a doplňkový textový materiál. Do hodin psaní bylo velmi dobře zahrnuto procvičování hrubé a jemné motoriky, důraz byl kladen na osvojování základních hygienických návyků a techniky psaní. K relaxaci byly využity prvky hudební, literární a tělesné výchovy. Žáci jedné první třídy si osvojují základy čtení a psaní metodou genetického čtení.

Atmosféra ve třídách byla vždy přátelská. Komunikace byla téměř bezproblémová, pouze některé učitelky málo důsledně žáky vedly k akceptování dohodnutých pravidel chování a jednání. Žákům byl dán malý prostor k vlastnímu vyjádření a diskusi.

Motivování byli během všech vyučovacích hodin pozitivně. Učitelky je hodnotily průběžně, někdy vyzdvihovaly klady i zápory jejich práce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním stupni jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na druhém stupni

Českému jazyku vyučuje v šestém až devátém ročníku šest pedagogických pracovníků. Celkem šestnáct hospitací proběhlo u všech vyučujících a ve všech ročnících druhého stupně školy. Všichni vyučující českého jazyka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, odborné nedostatky v průběhu výuky zjištěny nebyly.

Bezprostřední příprava na část hospitovaných hodin měla průměrnou úroveň. Plánování a příprava jednotlivých hodin ne vždy vycházely z časových tematických plánů (v jedné šesté třídě nebyla do ledna tohoto školního roku vyučována literatura), a i plánování stavby části sledovaných hodin obsahovalo nedostatky. Byly zaznamenány rezervy v promýšlení a provázání jednotlivých činností, chybělo zaměření na motivační a relaxační prvky, v hodinách nezbyval čas na zhodnocení práce. Probíraná témata hodin korespondovala s učebními osnovami, nové téma bylo většinou vyučováno v návaznosti na témata předcházející.

Část hospitovaných hodin probíhala v polo odborných učebnách, kde mají vyučující k dispozici jak odborné příručky, tak i didaktickou techniku a které jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi s literárními tématy. V těchto hodinách ovšem žádný z těchto informačních zdrojů využit nebyl, pouze v jedné hodině slohu byl výklad doplněn sledováním filmového dokumentu a v jedné hodině byl využit magnetofon. K upevňování a procvičování učiva byly často využívány pouze učebnice, alternativní učebnice nebo okopírované texty. Pouze dva vyučující velmi dobře využili možnosti nabízené studovnou a učebnou výpočetní techniku, kdy v jedné hodině žáci pracovali ve studovně školy a při skupinové práci cíleně využívali odborné publikace. V průběhu druhé hodiny byla třída rozdělena na dvě skupiny, část pracovala v počítačové učebně a využívala program upevňující učivo větné skladby a současně druhá skupina žáků téže třídy v přílehlé studovně velmi dobře pracovala s literárním textem. Pouze drobným nedostatkem obou hodin byla malá zkušenost dětí a vyučujících s touto organizací práce a z toho plynoucí problémy při samostatné práci žáků.

Názorné nástěnné obrazy ani zpětný projektor nebyly využity v žádné ze sledovaných hodin, výrazně chyběly zejména při opakování dříve probraného učiva či probírání nové látky.

Hodiny byly většinou organizovány frontálním způsobem, pouze v menší části sledovaných hodin vyučující využili možnosti skupinové práce. Často bylo využíváno kladení problémových otázek. Při výuce literární výchovy a slohu, které byly v části sledovaných hodin velmi vhodně propojeny, obě vyučující využívaly i mezipředmětové vztahy. Vhodný individuální přístup k žákům s SPU a zadávání kvalitativně diferenciováných úkolů ve většině hodin sledovány nebyly, ne vždy bylo respektováno osobní tempo žáků, chyběla relaxace, často i vhodné změny činností, žáci zbytečně opisovali text napsaný na tabuli.

Hodiny postrádaly výraznou úvodní motivaci, průběžně byli žáci motivováni pouze pochvalou, u dvou vyučujících bylo možné pozitivně hodnotit i motivaci výběrem zajímavých témat slohových prací a využíváním výtvarných prací spolužáků. Dlouhodobě jsou žáci motivováni k výuce českého jazyka i možností publikování prací ve školním časopise a ve

školním almanachu, účasti v Olympiádě z českého jazyka a využíváním mezipředmětových vztahů.

V průběhu hodin žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace, respektovali pokyny vyučujících, spolupracovali. Drobná vybočení byla důsledkem únavy a nezohlednění individuálních schopností a vzdělávacích potřeb žáků s SPU. Cílený rozvoj komunikativních dovedností a vzájemné spolupráce byl patrný pouze v menší části sledovaných hodin.

Sebehodnocení žáků a hodnocení známkou bylo využito pouze u dvou vyučujících. Při kontrole žákovských knížek bylo v hodnocení českého jazyka zjištěno preferování jazykové složky předmětu. Při kontrole žákovských písemných projevů byla zjištěna nedostatečná kontrola; některé žákovské sešity nebyly vyučujícími od začátku školního roku zkontrolovány, v části předložených a ohodnocených slohových prací zůstaly neopravené pravopisné a stylistické chyby. V závěru části hodin se projevilo i nedostatečné plánování struktury vyučovací jednotky, neboť společná práce nebyla zhodnocena, úkoly na příští hodinu byly zadávány v průběhu přestávk.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na druhém stupni jsou hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na prvním stupni

V průběhu inspekce bylo na prvním stupni hospitováno celkem šest vyučovacích hodin anglického jazyka. Bezprostřední příprava učitelek na vyučování byla pečlivá, přesto zde byly zaznamenány nedostatky v zaměření na průběžné motivační prvky, zařazení relaxačních chvil a využití didaktické techniky. Probírané učivo navazovalo na předcházející učební látku. Cíl vyučovací hodiny nebyl konkretizován ani v jednom případě.

Ve všech hodinách byla výuka po věcné a odborné stránce správná, pouze v jednom případě byly zaznamenány drobné chyby ve frazeologii.

Výzdoba čtyř učeben byla aktuální vzhledem k probírané učební látce, ve zbývajících dvou třídách nebylo prostředí pro výuku anglického jazyka podnětné. Ve dvou třetinách hospitovaných hodin byla použita didaktická technika (magnetofon, zpětný projektor). Dále byly využívány učebnice, pracovní sešity, časopis, demonstrační obrázky, karty se slovy, pexeso, předměty denní praxe a hračka, nakopírovaný text písně. Tabule byla připravená v polovině sledovaných hodin. Koberec byl využit jedenkrát.

Ve všech hospitovaných hodinách převažovala frontální výuka doplněná prací ve dvojicích nebo samostatnou prací. Při práci ve skupinách bylo patrné, že žáci jsou na tento způsob výuky zvyklí. Objevila se i práce s časopisem nebo projektem na dané téma, v jednom případě i diktát prezentovaný hravou soutěživou formou. Práce se slovníkem nebyla zařazena ani v jedné vyučovací hodině. Metody opakování a procvičování učiva vedly k upevnění běžně používaných frází. Zásada názornosti a přiměřenosti byla vhodně uplatněna. Individuální přístup k žákům byl zaznamenán pouze v jedné hodině. Ve všech hodinách byla z psychohygienického hlediska pozitivní častá změna činností, přesto v polovině sledovaných hodin nebyla zařazena relaxace ani činnosti na uvolnění, což mělo za následek pokles pozornosti žáků. Závěrečné shrnutí učiva nebylo zaznamenáno ani jednou. V pěti hodinách docházelo k zasahování výuky do přestávky.

Úvodní motivační metody proběhly formou rozmluvení, otázek a odpovědí, jednoduchých povelů. Průběžné motivační metody podněcováním žáků pochvalou, aktualizací obsahu vyučovací hodiny nebo dialogovými otázkami. Žáci většinou jevíli patrný zájem o výuku. Pouze v jedné hodině, kdy nebyla věnována dostatečná pozornost průběžné motivaci, klesal zájem žáků o výuku a docházelo k útlumu jejich pozornosti.

Ve všech třídách panovala pozitivní přátelská atmosféra. Velmi vhodně byl uplatněn princip komunikativnosti. Všechny hodiny byly učitelkami vedeny v anglickém jazyce, patrná byla snaha o navázání a udržení komunikace se žáky. Ti reagovali na povely a otázky, bez problémů komunikovali v anglickém jazyce. Stanovená pravidla komunikace mezi učitelkami a žáky byla akceptována, projevy nekázně nebyly zaznamenány.

V polovině hodin byli žáci průběžně hodnoceni pochvalou, klasifikace v hodině se neobjevila. Závěrečné zhodnocení hodiny bylo provedeno pouze v jednom případě. Počet známek v žákovských knížkách zajišťoval přiměřenou informovanost rodičů o průběhu vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na prvním stupni jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na druhém stupni

Ve všech třídách šestého až devátého ročníku jsou předmětu přiděleny tři vyučovací hodiny týdně, což je v souladu s učebním plánem. Učivo je plánováno v souladu s požadavky příslušných učebních osnov a členěno v návaznosti na obsah používaných učebnic. Hospitováno bylo u všech tří vyučujících, a to celkem v osmi hodinách. Na zhlédnutou výuku byly učitelky zodpovědně připraveny. Exponované učivo bylo zvoleno přiměřeně ke zkušenostem a znalostem žáků.

V průběhu inspekce všechny učitelky prokázaly potřebnou úroveň jazykové erudice stejně jako přiměřenou schopnost metodického vedení hodin. Formální absence pedagogické a odborné způsobilosti jedné z vyučujících neměla na odbornost výuky výrazný negativní vliv.

Všechny hospitované hodiny probíhaly v odborných pracovních anglického jazyka. K materiální podpoře výuky byly kromě učebních textů, slovníků a nástěnných přehledů učiva využívány anglické časopisy, kopírované pracovní listy, karty se slovy a zvukové nahrávky. Práci žáků s výukovými počítačovými programy nelze v uvedených pracovních realizovat, promítací technika použita nebyla.

Společnou předností všech zhlédnutých hodin byla především snaha rozvíjet myšlení žáků ve studovaném jazyce, bez nadměrného zařazování překladu. Nejužívanějšími formami práce byly anglický rozhovor vedený mezi učitelkami a žáky, nápadité využití obrázků, časopisů či učebních textů, průběžné osvojování slovní zásoby bez mechanického memorování a efektivně organizovaný a dobře využitý poslech projevů rodilých mluvčích. Učivo bylo vždy zřetelně strukturováno. Dostatek času byl věnován jeho procvičování a upevnění. Ve většině hodin naopak chyběla větší míra diferenciací úkolů vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků, jen výjimečně měli žáci možnost vést vzájemný rozhovor. Modelové hry se objevily pouze v náznaku.

Motivace žáků k práci měla ve všech hodinách po většinu vyučovacího času velmi dobrou úroveň. Učitelky vhodně střídaly formy práce a žáci se do připravených činností zapojovali se značným zaujetím.

Atmosféra ve třídách byla příjemná a nasvědčovala dobrým vztahům mezi učitelkami a žáky. Projevy nekázně se vůbec nevyskytly, žáci s naprostou samozřejmostí dodržovali vžitá pravidla. Učitelky jim nabízely dostatek prostoru pro formulování myšlenek a reagování v angličtině, mnozí se však omezovali pouze na stručné věty a tzv. krátké odpovědi.

Klasifikace, která se ve zhlédnutých hodinách objevila jen velmi zřídka, byla objektivní a povzbudivá. V žákovských knížkách mají žáci z předmětu dostatek známek. V průběhu výuky učitelky hodnotily výkony dětí převážně pochvalou, taktně a trpělivě opravovaly jejich projevy a v potřebné míře jim poskytovaly verbální zpětnou vazbu. Sešity žáků jsou v různých intervalech kontrolovány, některé písemnosti vyžadují častější dohled.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na druhém stupni jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem dvanáct vyučovacích hodin, z toho jedna byla prezentována jako hodina geometrie. Příprava učitelek na hospitované hodiny byla rozdílná. Nedostatky byly zachyceny v provázání jednotlivých činností a v plánování využití pomůcek, zvláště didaktické techniky. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející učební látku. Stanovený cíl vyučovací hodiny byl sdělen čtyřikrát, ve třech případech byli žáci seznámeni s průběhem hodiny.

Hospitované hodiny byly vedeny dvanácti vyučujícími. Učivo bylo prezentováno správně po stránce věcné i odborné.

Výuka matematiky probíhala většinou ve vkusně a esteticky zařízených třídách, jejichž výzdoba byla aktuální vzhledem k probírané učební látce. Pouze ve třech třídách bylo prostředí méně podnětné pro výuku tohoto předmětu. V hospitovaných hodinách byly využívány hlavně učebnice, demonstrační obrázky, karty s čísly, číselné osy, matematické a obrázkové skládky, matematické spoje pro sčítání a odčítání, počítadla, fólie a matematické pětiminutovky, trojúhelníky, nakopírované příklady, vlastivědná mapa, předměty denní praxe a pomůcky vyrobené svépomocí. V jedné hodině byl opakovaně využit zpětný projektor. V průběhu hodin učitelky účelně uplatnily záznamy připravené na tabuli.

Z hlediska kvality výuky měly hodiny rozdílnou úroveň. Většina hodin měla klasickou stavbu s převahou frontální práce. V polovině hodin byla zařazena skupinová práce, většinou s diferencovanými úkoly. Zařazeny byly i soutěže a hry. Při výkladu nové látky byly zvoleny metody podání učiva formou vysvětlování a instrukce. Žáci měli v hodinách prostor pro samostatnou práci, dostatek času byl věnován procvičování a upevňování znalostí probíraného učiva. Individuální přístup k slabším žákům byl patrný v polovině hodin, příklady pro bystřejší žáky (do fólií nebo na tabuli) byly zařazeny ve čtyřech hodinách. Někdy ve snaze po efektivitě vykonávaly učitelky práci za žáky, např. odpovědi na dotazy, zápisy na tabuli. Práce s chybou se objevila ve čtyřech hodinách, ve dvou příklady na podporu logického myšlení. Vhodně byly uplatněny zásady názornosti, přiměřenosti a postupnosti. V oblasti dodržování psychohygienických zásad byly zjištěny nedostatky (až na dvě výjimky) v zasahování výuky do přestávky. Naopak bylo dbáno (až na tři výjimky) na správné sezení žáků, v jedné třídě byl nevhodným způsobem vedle sebe posazen pravák a levák. Třídy byly většinou vyvětrány, vhodně byly využity žaluzie.

Vstupní motivace probíhala formou matematických rozcviček, soutěží a her. V polovině sledovaných hodin se objevila průběžná motivace častým povzbuzováním a chválením žáků, nebo střídáním činností. Častá byla motivace vytvářením mezipředmětových vztahů.

Vyjadřování učitelek bylo většinou jasné a srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem žáků. Patrný byl aktivní rozvoj komunikativních dovedností. Přátelská a klidná atmosféra byla zaznamenána ve všech hodinách. Stanovená pravidla komunikace mezi učitelkami a žáky byla většinou akceptována, mírné projevy nekázně pramenily z únavy žáků (vlivem nezařazení relaxačních chvil). Ve dvou případech se však objevila nespisovná mluva učitelek. Písemný projev žáků ve školních i domácích sešitech měl velmi dobrou úroveň; ve všech třídách bylo dbáno na úpravu sešitů, písemnosti byly učitelkami kontrolovány a opravovány.

Žáci byli hodnoceni slovně, klasifikace známkou v hodině se objevila dvakrát a byla objektivní a přiměřená. Objevilo se i hodnocení razítky nebo hvězdičkou. Kontrolou žákovských knížek byla v některých případech zjištěna kumulace známek za desetiminutovky, nebo neklasifikování učiva z geometrie. Závěrečné hodnocení bylo často opomíjeno. Četnost známek v žákovských knížkách byla dostačující a umožňovala rodičům pravidelný přehled o prospěchu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni

Bylo hospitováno ve všech třídách druhého stupně s výjimkou třídy IX. C, celkem v 16 vyučovacích hodinách. Učivo jednotlivých ročníků je rozpracováno do časových tematických plánů v souladu s učebními osnovami. Bezprostřední příprava vyučujících na hospitované hodiny byla většinou velmi dobrá, pozitivem byla promyšlená struktura hodiny a návaznost činností, dílčí rezervy byly v promyšlení používaných metod práce. Probíraná učební látka vhodně navazovala na předcházející učivo.

Hospitováno bylo u všech sedmi vyučujících, jejich odborná a pedagogická způsobilost se pozitivně odrazila v kvalitě sledované výuky. V hospitovaných hodinách bylo učivo prezentováno správně po stránce věcné i odborné, u žáků bylo ojediněle zaznamenáno nesprávné (neúplné) čtení desetinných čísel.

V hospitovaných hodinách bylo vhodně pracováno s učebnicemi, účelně byly využívány sbírky úloh a nakopírovaná zadání příkladů. V části hospitovaných hodin byly použity geometrické obrazce a kartičky zhotovené vyučujícími. Zpětný projektor, který byl použit v šesti hospitovaných hodinách výrazně zvyšoval jejich efektivitu. Výukové počítačové programy nebyly využity v žádné z hospitovaných hodin.

Patnáct hospitovaných hodin mělo klasickou stavbu, v jedné hodině psali žáci čtvrtletní písemnou práci. Výuka probíhala frontálně formou společné a samostatné práce, tempo výuky bylo přiměřené. Ve čtvrtině hospitovaných hodin byla velmi vhodně využita práce s chybou. V polovině hospitovaných hodin byla zaznamenána kvantitativní diferenciací (zadávání dalších úkolů a úloh rychleji pracujícím žákům), nebo individuální přístup k slabším a zaostávajícím žákům. Drobné metodické a didaktické chyby se objevily v pěti hodinách, rezervy byly v provádění závěrečné systematizace a shrnutí učiva. Z hlediska psychohygieny bylo v šesti případech zaznamenáno chybné posazení praváka a leváka v lavici.

Vstupní motivace měla většinou formu seznámení s cílem, nebo programem hodiny. K vhodné průběžné motivaci žáků v některých hospitovaných hodinách přispívala vzájemná provázanost činností. Žáci byli aktivizováni také zařazováním soutěživých prvků, mezipředmětových vztahů, zajímavých matematických úloh a příkladů z denní praxe.

Žáci dodržovali dohodnutá pravidla komunikace, učitelé měli přirozenou autoritu. Ve většině hospitovaných hodin byla klidná pracovní atmosféra. Nerespektování pokynů učitelky a kázeňské problémy byly zaznamenány pouze v jedné hospitované hodině v sedmém ročníku. Vyučující většinou vyžadovali slovní komentář při řešení úloh na tabuli, při řízeném rozhovoru učitelů se žáky se však často objevovaly pouze jednoslovné odpovědi žáků.

V hospitovaných hodinách většina učitelů průběžně sledovala, jak žáci učivo zvládají a průběžně výkony žáků hodnotila. Závěrečné hodnocení práce bylo provedeno pouze ve čtyřech hospitovaných hodinách. Klasifikace žáků prováděná v hospitovaných hodinách byla objektivní a přiměřená. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách zabezpečuje rodičům informovanost o průběhu vzdělávání, známky jsou zapisovány průběžně, ve většině případů je také uváděno učivo, které bylo předmětem klasifikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Časová dotace fyziky ve všech třídách respektuje školou deklarované učební plány. Ve třídách VI. A a IX. A se vyučuje po jedné hodině, v ostatních třídách po dvou hodinách týdně. Učivo je řádně plánováno a členěno v logické posloupnosti jednotlivých tematických celků. Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu, celkem v šesti hodinách. Probírané učivo respektuje příslušné osnovy a odpovídá věkovým zvláštnostem a zkušenostem žáků. Podle

možností jsou plněny některé laboratorní práce. Na zhlédnutí hodiny byli vyučující zejména po obsahové stránce připraveni.

Na věcnou správnost prezentovaného učiva neměla chybějící specializace pro fyziku u dvou vyučujících viditelný negativní vliv. Práci učitele s krátkou pedagogickou praxí sice nepříznivě ovlivňovala menší metodická a didaktická zkušenost, avšak jím vedené hodiny nepostrádaly snahu o maximální využití žákovských činností.

Materiální podpora výuky měla celkově průměrnou úroveň. Většina hodin proběhla v odborné učebně, jedna hodina v počítačové pracovně. Zařazen byl vždy alespoň jeden demonstrační pokus, jen v polovině sledovaných hodin byla využita promítací technika k zadání úkolů. Ve dvou hodinách měli žáci možnost provádět výpočty pomocí školních kalkulátorů a v rámci letmé ilustrace popisovaných skutečností alespoň nahlédnout do fyzikálních tabulek. V několika případech byly rozdány pracovní listy, které svým jednotným obsahem neumožnily diferencovat úkoly podle rozdílných schopností žáků. Pouze v hodinách zhlédnutých v šestém ročníku byl zajištěn dostatek materiálu pro frontální činnosti žáků anebo přístup dětí k počítačům s vyučovacím programem.

Podle způsobu organizace jednotlivých hodin se jednalo většinou o klasickou výuku s převahou verbálního projevu, doplněnou ukázkou či procvičováním matematického aparátu. Činnostní charakter měly pouze dvě hodiny. V jedné z nich žáci samostatně zpracovávali informace získané na počítačích, nechybělo zobecnění poznatků ani jejich shrnutí. V další hodině si děti ověřovaly a upevňovaly dříve získané fyzikální znalosti při manipulaci s jednoduchými frontálními pomůckami. Zde ale organizace činností občas vážla a místy nekorigovaná spontánnost dětí způsobovala drobné prostoje. Přesto však bylo učivo v přiměřené míře procvičeno. V žádné ze sledovaných hodin nebyl uplatněn individuální přístup k potřebným žákům ani diferenciaci učiva podle obtížnosti. Ve všech hodinách vyučující dbali na dodržování psychohygienických podmínek.

Z hlediska motivace žáků k práci lze zhlédnuté hodiny rozdělit do dvou skupin. V klasicky vedených hodinách se aktivita žáků v různých částech lišila. Dobře zapůsobily především demonstrační pokusy, část žáků příznivě reagovala na povzbuzování a pochvalu. Určitým přínosem byly také otázky předkládané žákům jako fyzikální problém. Verbální způsob jejich zadávání však aktivizoval vždy jen určitou část třídy. Při plnění samostatných slovních či výpočetních úloh se jako motivace uplatnila také snaha žáků uspět v následné klasifikaci. Ve dvou netradičně koncipovaných hodinách projevovali žáci trvalý zájem o učivo a o provádění připravených činností.

Atmosféra ve třídách byla vesměs příjemná, vztahy mezi dětmi a vyučujícími pozitivní. Porušování vžitých pravidel nebylo při inspekci zaznamenáno. Žáci často dostávali možnost vyjádřit své myšlenky. Využívali je však spíše v omezené míře. Mnohdy do jejich formulací předčasně vstupovali vyučující, kteří tak zejména v tradičně vedených hodinách vyplňovali větší část komunikačního prostoru. Systematičtější rozvoj diskuze a komunikačních dovedností byl zaznamenán pouze v jedné hodině.

Práce žáků byla klasifikována jen v části pozorovaných hodin, v žákovských knížkách mají děti většinou přiměřený počet známek. V průběhu výuky jim vyučující poskytovali převážně slovně vyjádřené hodnocení a slovní zpětnou vazbu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice jsou celkově hodnoceny stupněm dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola systematicky nevyužívá ke zjišťování výsledků vzdělávání komerční ani vlastní evaluační nástroje. Ve školním roce 2001/2002 byly ověřovány výsledky vzdělávání u žáků pátého a osmého ročníku prostřednictvím komerčních evaluačních nástrojů. Žáci pátého

ročníku zpracovávali testy z obecných studijních předpokladů, českého jazyka a matematiky, žáci osmého ročníku z obecných studijních předpokladů. Ve všech těchto testech dosáhli velmi dobrých výsledků žáci tříd s rozšířeným vyučováním jazyků. Žáci ostatních tříd dosáhli převážně průměrných výsledků.

Z předmětů český jazyk a matematika píší žáci pravidelné čtvrtletní práce, jejich výsledky jsou vyučujícími statisticky zpracovávány a jsou předávány vedení školy.

O výsledcích žáků získává škola také zpětnou vazbu z účasti a umístění žáků při olympiádách a nejruznějších soutěžích sportovních či vědomostních. Škola se řadou akcí výrazně prezentuje na veřejnosti.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Součástí inspekce bylo posouzení, jak škola realizuje Pokyn MŠMT čj. 12 050/03-22 k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů. Vedení školy má pokyn k dispozici, na jeho základě vypracovalo dokumenty: Přípravenost 3. ZŠ na řešení krizových situací, Plán 3. ZŠ v Rakovníku – únikové cesty při ohrožení a Plán opatření po vyhlášení mimořádné situace místní chemickou továrnou. Pro začlenění tematiky ochrany člověka do výuky jsou vypracovány časové tematické plány, které předpokládají výuku v předmětech prvouka, chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis, občanská výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti a tělesná výchova. Odborných seminářů se v posledních letech zúčastnili pouze čtyři pedagogové. Pro výuku dané problematiky mají k dispozici řadu metodických materiálů, příruček a učebnic, ze kterých čerpají podněty. Dále jsou ve škole k dispozici ochranné masky pro všechny žáky, zdravotnický cvičný materiál včetně cvičné figuríny pro nácvik umělého dýchání, propagační letáky a videokazety s danou problematikou. Prakticky jsou nacvičovány první pomoc a evakuace školy, při níž se žáci učí vyčištění ochranných masek, je jim prakticky předvedeno jejich nasazení. Pravidelně jsou pořádány exkurze u místního Hasičského záchranného sboru, přednášky pracovníků Českého červeného kříže a praktické ukázky Policie ČR. Škola se účastní zdravotnických soutěží, ve kterých se pravidelně umísťuje na prvních místech. Formy výuky integrované do jednotlivých předmětů jsou dle předložených třídních knih diferencovány vzhledem k věku žáků.

Žákům jedné deváté třídy byly zadány testové otázky, v nichž dosáhli průměrného hodnocení.

Škola velmi dobře začlenila sledovanou tematiku do přijatého vzdělávacího programu.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škole bylo dne 13. října 2003 vydáno Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT, čj. 28 331/03-21) a dne 25. března 2003 Rozhodnutí o změně názvu školy (MŠMT, čj. 15 974/03-21). S údaji uvedenými v těchto dokumentech jsou v souladu údaje obsažené ve Zřizovací listině školy vydané dne 24. září 2003 zastupitelstvem města Rakovník.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina 3. základní školy Rakovník z 24. září 2003, číslo jednací neuvedeno
2. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 13. října 2003, čj. 28 331/03-21
3. Rozhodnutí MŠMT čj. 15 974/03-21 z 25. března 2003 (o změně názvu školy)
4. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003
5. Statut 3. základní školy z 3. prosince 1992, číslo jednací neuvedeno
6. Organizační řád 3. základní školy Rakovník z 10. září 2003, číslo jednací neuvedeno
7. Vnitřní řád školy 3. ZŠ Rakovník
8. Vnitřní řád pro pedagogické pracovníky 3. ZŠ Rakovník
9. Třídní knihy všech tříd ze školního roku 2002/2003 a 2003/2004
10. Třídní kniha VI. C ze školního roku 1999/2000,
11. Třídní kniha VII. C ze školního roku 2000/2001
12. Třídní kniha VIII. C ze školního roku 2001/2002
13. Rozvrh hodin všech tříd pro školní rok 2003/2004
14. Rozvrh hodin učitelů pro školní rok 2003/2004
15. Přehled kvalifikace zaměstnanců školy ze 7. ledna 2004, čj. 18/04
16. Osobní spis zaměstnance školy, osobní číslo 8714
17. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
18. Katalogové listy žáků všech tříd ve školním roce 2003/2004
19. Zápis z jednání pedagogické rady za období od 15. dubna do 20. listopadu 2003
20. Koncepce rozvoje školy ze 3. září 2003, číslo jednací neuvedeno
21. Plán činnosti školy – 2003/2004 z 1. září 2003, číslo jednací neuvedeno
22. Týdenní plán práce školy na období od 12. ledna do 16. ledna 2004, číslo jednací neuvedeno
23. Plán metodického sdružení 1. ročník, školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
24. Plán metodického sdružení školní rok 2003/2004, 2. ročník, číslo jednací neuvedeno
25. Plán schůzek metodického sdružení 3. ročník, školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
26. Plán metodického sdružení 4. ročníků na školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
27. Plán schůzek MS – 5. ročník, číslo jednací neuvedeno
28. Plán činnosti předmětové komise cizích jazyků – anglický jazyk ze dne 28. srpna 2003, číslo jednací neuvedeno
29. Záznamy z jednání předmětové komise cizích jazyků ze školního roku 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
30. Zápis z jednání předmětové komise matematiky ve školním roce 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
31. Záznamy z jednání předmětové komise fyziky ze školního roku 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
32. Zápis z jednání předmětové komise českého jazyka z 29. srpna 2003, číslo jednací neuvedeno
33. Učební plán 3. základní školy, Okružní 2331, Rakovník, platný od 1. září 2003

34. Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků z 1. září 2002
35. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 z 29. července 2003
36. Inventární kniha učebních pomůcek 1. stupně
37. Inventární kniha pomůcek českého jazyka
38. Inventární kniha učebních pomůcek matematiky
39. Inventární kniha pomůcek fyziky
40. Plán výchovného poradenství na školní rok 2003/2004 pro první stupeň školy, číslo jednací neuvedeno
41. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2003/2004 pro II. stupeň ZŠ, číslo jednací neuvedeno
42. Přehled žáků se specifickými poruchami učení, číslo jednací neuvedeno
43. Podklady k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení (ev. č. 20067 z 13. února 2002, ev. č. 16889 z 7. listopadu 2002, ev. č. 20104 z 22. února 2002, ev. č. 19638 z 15. října 2001)
44. Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004, číslo jednací neuvedeno
45. Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003 z 15. listopadu 2003, číslo jednací neuvedeno
46. Záznamy o práci v nepovinném předmětu Dramatická výchova ve školním roce 2002/2003 pro 4. - 9. ročník 3. základní škola Rakovník, Okružní 2331
47. Záznamy o práci v nepovinném předmětu Cvičení z českého jazyka ve školním roce 2002/2003 pro IX. A třídu 3. základní školy, Rakovník, Okružní 2331
48. Školní časopis Pod lupou, Almanach 2002, Almanach 2003
49. Časový harmonogram přijímacího řízení pro školní rok 2003-2004, číslo jednací neuvedeno
50. Seznam žáků navštěvujících dyslektické čtení, číslo jednací neuvedeno
51. Časové tematické plány učiva českého a anglického jazyka, matematiky a fyziky
52. Časové tematické plány Ochrana člověka za mimořádných událostí pro všechny ročníky ve školním roce 2003/2004
53. Přípravenost 3. ZŠ na řešení krizových situací ze dne 11. října 2001
54. Plán 3. ZŠ v Rakovníku – únikové cesty při ohrožení pro školní rok 2003/2004
55. Plán opatření po vyhlášení mimořádné situace místní chemickou továrnou
56. Nainstalované výukové programy v počítačové učebně (seznam zpracovaný metodikem informačních a komunikačních technologií ve škole), datum a číslo jednací neuvedeno
57. ICT vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci projektu PI – Informační gramotnost (seznam pracovníků školy, kteří absolvovali uvedené vzdělávání) ze dne 7. října 2003, číslo jednací neuvedeno
58. Žákovské knížky a sešity žáků
59. Výsledky žáků školy v komerčních testech z 8. března a 26. června 2003, číslo jednací neuvedeno
60. Inspekční zpráva, čj. 022 58/98-2157 ze dne 8. dubna 1998
61. Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

V personálním obsazení výuky sledovaných předmětů výrazně převažují pozitiva. Výuku zde až na jednu výjimku zajišťují učitelé s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, skladba úvazků je optimální. Rovněž personální podmínky pro oblast výchovného poradenství jsou příznivé. Pozvolna však před vedením školy vyvstává problém blízkého se důchodového věku několika vyučujících, který škola musí řešit. Organizace školy umožňuje denní bezproblémový chod všech součástí, méně účinné je působení metodických orgánů na modernizaci forem práce některých učitelů.

Materiálně-technické podmínky ve škole jsou rovněž velmi příznivé. Areál školy poskytuje dostatek prostoru pro všechny činnosti, prostředí je esteticky upraveno. Škola dbá na nákup učebnic, k dispozici jsou dvě moderní počítačové pracovny, informační centrum a moderně zařízená pracovna fyziky. Méně finančních prostředků zbývá na obnovu učebních pomůcek.

V posouzení hospitovaných předmětů převažuje nadprůměrné hodnocení. Na velmi dobré úrovni probíhá výuka anglického jazyka ve třídách s rozšířenou výukou jazyků. Větší pozornost je třeba věnovat využívání činnostních forem práce ve fyzice a využívání didaktické techniky u některých vyučujících. Pozitivně je hodnocena činnost výchovného poradenství a prevence negativních sociálních jevů.

V porovnání s inspekční zprávou z dubna 1998 přetrvává nadprůměrné hodnocení výuky sledovaných předmětů a celkově pozitivní hodnocení personálních i materiálních podmínek činnosti školy i jejího řízení.

Součástí inspekce bylo tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacího programu v kalendářním roce 2003 – personální, materiálně-technické a organizační zajištění této oblasti je na velmi dobré úrovni. Žáci mají v této problematice průměrné znalosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslava Boudová	J. Boudová v.r.
	Mgr. Věra Scherlingová	V. Scherlingová v.r.
	Mgr. Iva Ullmannová	I. Ullmannová v.r.
	Mgr. Viktor Keller	V. Keller v.r.
	Mgr. Radek Vlasák	R. Vlasák v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Věra Štillerová, Josef Hurt

V Berouně dne 5. února 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. února 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Rudolf Chytrý

R. Chytrý v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-03-08	b2-1021/04-5080
Zřizovatel	2004-03-08	b2-1022/04-5080

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.